

Psychometric Properties of the Psychological Emptiness Scale in an Iranian Population

1. Donya Borzouei[✉]: Ph.D. Student, Department of Clinical Psychology, University of Science and Culture, Tehran, Iran

2. Mohsen Kachooei^{✉*}: Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, University of Science and Culture, Tehran, Iran.

3. Omid Shokri[✉]: Assistant Professor, Department of Psychology Shahid Beheshti University, Tehran, Iran

*Corresponding Author's Email Address: kachooei.m@usc.ac.ir

Abstract:

Objective: This study aimed to examine the psychometric properties of the Persian version of the Psychological Emptiness Scale among Iranian university students.

Methods and Materials: This study employed a descriptive survey design within a psychometric validation framework. The statistical population consisted of university students aged 18 to 24 years in Tehran during the 2024–2025 academic year. A total of 400 students were selected through convenience sampling. Data were collected using the Persian version of the Psychological Emptiness Scale, the Beck Scale for Suicide Ideation, and the Satisfaction with Life Scale. Construct validity was assessed using confirmatory factor analysis, while convergent and divergent validity were examined through Pearson correlation coefficients between psychological emptiness, suicidal ideation, and life satisfaction. Internal consistency was evaluated using Cronbach's alpha coefficient, and temporal stability was assessed through the test–retest method. Data were analyzed using SPSS version 26 and AMOS.

Findings: The results of confirmatory factor analysis supported the two-factor structure of the scale, consisting of Emotional Emptiness and Existential Emptiness. The model demonstrated an acceptable fit to the data, with fit indices of CFI=0.94, TLI=0.92, RMSEA=0.048, and SRMR=0.061. Cronbach's alpha coefficients were 0.88 for the total scale, 0.81 for Emotional Emptiness, and 0.84 for Existential Emptiness, indicating satisfactory internal consistency. In addition, psychological emptiness showed a significant positive correlation with suicidal ideation ($r=0.61$, $p<0.01$) and a significant negative correlation with life satisfaction ($r=-0.52$, $p<0.05$), supporting the convergent and divergent validity of the instrument.

Conclusion: The findings indicated that the Persian version of the Psychological Emptiness Scale has acceptable psychometric properties in the Iranian student population. The scale demonstrated adequate construct validity, convergent and divergent validity, internal consistency, and temporal stability. Therefore, it can be used as a valid and reliable instrument for assessing psychological emptiness in psychological research, early screening, and clinical intervention planning within the Iranian context.

Keywords: Psychological Emptiness, Psychometrics, Confirmatory Factor Analysis, Life Satisfaction, Suicidal Ideation, Iranian Population

How to Cite: Borzouei, D., Kachooei, M., & Shokri, O. (2027). Psychometric Properties of the Psychological Emptiness Scale in an Iranian Population. *Quarterly of Experimental and Cognitive Psychology*, 4(2), 1–20.

Received: 21 February 2026

Revised: 14 July 2026

Accepted: 21 July 2026

Initial Publish: 22 July 2026

Final Publish: 22 June 2027

Copyright: © 2027 by the authors.

Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0

International (CC BY-NC 4.0) License.

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت ایرانی

۱. دنیا برزویی^{ID}: دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی بالینی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران

۲. محسن کجویی^{ID}: استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه علم و فرهنگ، تهران، ایران. (نویسنده مسئول)

۳. امید شکری^{ID}: استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

*پست الکترونیک نویسنده مسئول: kachooei.m@usc.ac.ir

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت دانشجویان ایرانی انجام شد.

مواد و روش: این پژوهش یک مطالعه پیمایشی - توصیفی با رویکرد روان‌سنجی بود. جامعه آماری شامل دانشجویان ۱۸ تا ۲۴ ساله دانشگاه‌های شهر تهران در سال تحصیلی ۲۰۲۴-۲۰۲۵ بود که از میان آنان ۴۰۰ نفر به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها شامل نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی، مقیاس افکار خودکشی بک و مقیاس رضایت از زندگی داینر بود. برای بررسی ساختار عاملی ابزار از تحلیل عاملی تأییدی و برای ارزیابی روایی همگرا و واگرا از ضرایب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین، پایایی درونی مقیاس با ضریب آلفای کرونباخ و ثبات زمانی آن با روش آزمون - بازآزمون بررسی گردید. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای SPSS نسخه ۲۶ و AMOS تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج

نتیجه‌گیری: یافته‌ها نشان دادند که نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی از روایی سازه، روایی همگرا و واگرا، پایایی درونی و ثبات زمانی مطلوبی برخوردار است. بنابراین، این مقیاس می‌تواند به‌عنوان ابزاری معتبر و قابل اعتماد برای سنجش احساس پوچی روان‌شناختی در پژوهش‌های روان‌شناختی، غربال‌گری‌های اولیه و طراحی مداخلات بالینی در جمعیت ایرانی مورد استفاده قرار گیرد.

کلیدواژگان: پوچی روان‌شناختی، روان‌سنجی، تحلیل عاملی تأییدی، رضایت از زندگی، افکار خودکشی، جمعیت ایرانی

نحوه استناددهی: برزویی، دنیا، کجویی، محسن، و شکری، امید. (۱۴۰۶). ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت ایرانی. فصلنامه روانشناسی تجربی و شناختی، ۴(۲)، ۱-۲۰.

تاریخ دریافت: ۲ اسفند ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۲۳ تیر ۱۴۰۵

تاریخ پذیرش: ۳۰ تیر ۱۴۰۵

تاریخ چاپ اولیه: ۳۱ تیر ۱۴۰۵

تاریخ چاپ نهایی: ۱ تیر ۱۴۰۶

مجاز و حق نشر: © ۱۴۰۶ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است. انتشار این مقاله به‌صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی (CC BY-NC 4.0) صورت گرفته است.

Extended Abstract

Introduction

Psychological emptiness is increasingly recognized as a clinically meaningful construct that reflects a persistent sense of inner void, emotional disconnection, purposelessness, and existential meaninglessness. Although experiences of emptiness have often been discussed within broader clinical conditions such as depression, hopelessness, suicidal ideation, and personality pathology, recent psychological literature emphasizes that emptiness should also be examined as an independent psychological phenomenon. Psychological emptiness is not merely a temporary feeling of sadness or dissatisfaction; rather, it represents a deeper subjective state in which individuals experience life as lacking emotional vitality, personal significance, and existential direction. This distinction is important because individuals may report severe emptiness even when traditional symptom measures do not fully capture their lived experience (Herron et al., 2024; Sani et al., 2020).

Previous research has shown that constructs closely related to emptiness, such as hopelessness, lack of meaning, and suicidal ideation, are important indicators of psychological vulnerability. Hopelessness has long been considered a central cognitive risk factor in mental health problems and has been measured through validated instruments such as the Beck Hopelessness Scale (Beck et al., 1974). Similarly, suicidal ideation has been systematically assessed using the Beck Scale for Suicide Ideation, which provides a structured approach for evaluating the severity of suicidal thoughts and intentions (Beck et al., 1979). The Persian version of this scale has also demonstrated acceptable reliability and validity, making it suitable for use in Iranian psychological research (Mokhtari et al., 2013). However, although hopelessness and suicidal ideation are conceptually associated with emptiness, they do not directly assess the subjective experience of emotional and existential void.

Meaning in life is another construct closely linked to psychological emptiness. The presence of meaning and the search for meaning have been identified as important dimensions of psychological well-being, and instruments such as the Meaning in Life Questionnaire and the Seeking of Noetic Goals Test have contributed to the assessment of meaning-related experiences (Schulenberg et al., 2014; Steger et al., 2006). In the Iranian context, meaning in life has also been associated with better mental health among students, suggesting that existential orientation is an important component of psychological adjustment (Jafari & Salehi, 2021). Nevertheless, lack of meaning cannot be considered fully equivalent to psychological emptiness, because emptiness may also include emotional numbness, affective detachment, and a subjective sense of inner absence. Therefore, a specific instrument is needed to assess psychological emptiness directly.

Life satisfaction is also theoretically relevant to psychological emptiness. The Satisfaction with Life Scale has been widely used to measure individuals' cognitive evaluation of their overall life quality (Diener et al., 1985). Subsequent studies have supported the relationship between life satisfaction, mental health, and social support, as well as the reliability and validity of this scale in clinical populations (Cameron et al., 2017; Spencer et al., 2016). It can be expected that individuals who experience higher levels of psychological emptiness would report lower levels of life satisfaction. In addition, Iranian studies have shown that feelings of emptiness are associated with suicidal thoughts among students and that existential emptiness can predict relational dissatisfaction, highlighting the importance of this construct in both individual and interpersonal functioning (Abbasi et al., 2022; Bahrami & Alipour, 2019).

Recent psychometric developments have addressed the need for direct measurement of emptiness. Herron and colleagues developed and evaluated the Psychological Emptiness Scale as an instrument designed to assess this construct through distinct dimensions, including emotional

and existential emptiness (Herron et al., 2024). Other researchers have also emphasized the multidimensional nature of emptiness and developed instruments to capture its emotional, cognitive, existential, and relational aspects (Ermis-Demirtas et al., 2022). Cross-cultural adaptation studies, including research on the Turkish version of the Psychological Emptiness Scale, have further indicated that emptiness can be measured across different cultural contexts, although each adaptation requires independent psychometric evaluation (Korkmaz & Demirci, 2024). From a methodological perspective, confirmatory factor analysis is appropriate when an instrument has a theoretically defined factor structure that must be tested in a new population (Myers et al., 2016). Accordingly, the present study aimed to examine the psychometric properties of the Persian version of the Psychological Emptiness Scale among Iranian university students.

Methods and Materials

The present study was a descriptive survey conducted within a psychometric validation framework. The statistical population included undergraduate students aged 18 to 24 years studying at universities in Tehran during the 2024–2025 academic year. Participants were selected through convenience sampling. The questionnaires were prepared electronically using an online survey platform and distributed through social networks and messaging applications. Participation was voluntary, and all participants completed the questionnaires after reading and approving the informed consent form. Confidentiality was ensured, and no identifying personal information was collected.

The sample size was determined based on the number of items in the Psychological Emptiness Scale and the common rule in confirmatory factor analysis requiring an adequate participant-to-item ratio. Since the scale includes 19 items, the minimum required sample size was estimated to be 380 participants. To increase the precision of the analyses, data from 400 participants were included in the final analysis. Inclusion criteria consisted of being between 18 and 24 years

old, being an undergraduate student, having no self-reported psychiatric disorder, and not using prescribed psychiatric medication. Exclusion criteria included unwillingness to continue participation and incomplete completion of the questionnaires. Demographic information, including age, gender, educational status, and marital status, was also collected. To assess test–retest reliability, 40 participants completed the Psychological Emptiness Scale again two weeks after the first administration.

The main instrument was the Persian version of the Psychological Emptiness Scale. This scale consists of 19 items and assesses chronic psychological emptiness in two dimensions: Emotional Emptiness and Existential Emptiness. Emotional Emptiness includes 9 items related to inner void, emotional disconnection, and lack of affective engagement, while Existential Emptiness includes 10 items related to meaninglessness, purposelessness, and existential disorientation. Items are scored on a five-point Likert scale ranging from 1, indicating strong disagreement, to 5, indicating strong agreement. Higher scores indicate greater psychological emptiness. The Persian version was prepared through translation, expert review, back-translation, comparison with the original version, and final cultural and conceptual refinement.

The Beck Scale for Suicide Ideation was used to assess suicidal thoughts and tendencies. This 19-item self-report instrument evaluates the presence and severity of suicidal ideation and related planning. The first five items screen for suicidal thoughts, and if no suicidal ideation is indicated, the test is discontinued and a score of zero is assigned. Otherwise, the respondent completes the remaining items. Each item is scored from 0 to 2, and the total score ranges from 0 to 38, with higher scores indicating more severe suicidal ideation.

The Satisfaction with Life Scale was used to assess overall life satisfaction. This self-report scale consists of five items that evaluate the respondent's cognitive judgment of life satisfaction. Items are rated on a seven-point Likert scale ranging from 1, indicating complete dissatisfaction, to 7,

indicating complete satisfaction. Higher scores indicate greater satisfaction with life.

Data were analyzed using SPSS version 26 and AMOS. Descriptive statistics, including mean, standard deviation, skewness, and kurtosis, were calculated for the items. Internal consistency was examined using Cronbach's alpha coefficients. Test-retest reliability was assessed using Pearson correlation between the first and second administrations. Confirmatory factor analysis was conducted using maximum likelihood estimation to evaluate the two-factor structure of the Psychological Emptiness Scale. Model fit was assessed using fit indices including CFI, TLI, RMSEA, SRMR, and GFI. Convergent and divergent validity were examined through Pearson correlations between psychological emptiness, suicidal ideation, and life satisfaction. The significance level was set at $p < 0.05$.

Findings

The descriptive findings showed that the item means ranged from 1.88 to 2.79, indicating that participants reported low to moderate and, in some items, relatively noticeable levels of psychological emptiness. The standard deviations ranged from 0.88 to 1.14, showing adequate variability in responses across items. Skewness and kurtosis values for all items were within the acceptable range of ± 2 , supporting the assumption of approximate normality and the suitability of the data for confirmatory factor analysis.

The results of confirmatory factor analysis supported the proposed two-factor model of the Psychological Emptiness Scale, consisting of Emotional Emptiness and Existential Emptiness. The model fit indices indicated acceptable to good fit. The ratio of chi-square to degrees of freedom was 2.65, which is below the commonly accepted threshold of 3. The RMSEA value was 0.061, indicating acceptable model error. The comparative fit indices also supported the adequacy of the model, with CFI = 0.943, TLI = 0.927, and GFI = 0.91. These findings confirmed that the theoretical two-factor structure of the scale was consistent with the empirical data obtained from Iranian university students.

The standardized factor loadings of all 19 items were above 0.60, indicating strong relationships between the items and their respective latent factors. In the Emotional Emptiness subscale, factor loadings ranged from 0.64 to 0.72. In the Existential Emptiness subscale, factor loadings ranged from 0.69 to 0.78. All items remained significant in the model, and no item required deletion. These results provide evidence for the construct validity of the Persian version of the scale.

Reliability analyses also supported the psychometric adequacy of the instrument. Cronbach's alpha coefficient was 0.88 for the total scale, indicating strong internal consistency. The alpha coefficient was 0.81 for the Emotional Emptiness subscale and 0.84 for the Existential Emptiness subscale, demonstrating satisfactory reliability for both dimensions. Test-retest reliability was also acceptable. The Pearson correlation between the first and second administrations of the scale over a two-week interval was 0.84, indicating good temporal stability.

The results of correlational analyses supported convergent and divergent validity. Psychological emptiness showed a positive and significant correlation with suicidal ideation ($r = 0.61, p < 0.001$), indicating that higher levels of emptiness were associated with greater suicidal thoughts. Psychological emptiness also showed a negative and significant correlation with life satisfaction ($r = -0.52, p < 0.001$), indicating that higher emptiness was associated with lower satisfaction with life. These patterns were consistent with theoretical expectations and supported the validity of the Persian version of the Psychological Emptiness Scale.

Discussion and Conclusion

The present study examined the psychometric properties of the Persian version of the Psychological Emptiness Scale among Iranian university students. Overall, the results showed that this scale has acceptable validity and reliability in the Iranian context. The confirmatory factor analysis supported the two-factor structure of the scale, indicating that psychological emptiness can be meaningfully assessed through the two dimensions of Emotional Emptiness and

Existential Emptiness. This distinction is theoretically important because it shows that emptiness is not a single undifferentiated state, but a multidimensional experience involving both affective disconnection and existential meaninglessness.

The reliability findings demonstrated that the scale and its subscales have satisfactory internal consistency. The total Cronbach's alpha coefficient and the alpha coefficients of both subscales were within acceptable ranges, showing that the items coherently measure their intended constructs. The test-retest coefficient also indicated that the scale has good temporal stability over a two-week interval. This finding is important because psychological emptiness is expected to represent a relatively stable subjective experience rather than a purely momentary emotional reaction.

The significant positive correlation between psychological emptiness and suicidal ideation supports the clinical relevance of the construct. Individuals who experience stronger feelings of emptiness may be more vulnerable to suicidal thoughts, particularly when emptiness is accompanied by perceived meaninglessness, lack of purpose, and emotional disconnection. The significant negative correlation between psychological emptiness and life satisfaction further indicates that emptiness is associated

with poorer subjective evaluation of life. Together, these findings suggest that the Persian version of the Psychological Emptiness Scale can differentiate meaningfully between related psychological constructs and can be used to identify individuals who may be at greater psychological risk.

In conclusion, the Persian version of the Psychological Emptiness Scale demonstrated acceptable construct validity, convergent validity, divergent validity, internal consistency, and temporal stability among Iranian university students. Given the lack of standardized Persian instruments specifically designed to assess psychological emptiness, this scale can serve as a useful tool in psychological research, student mental health assessment, early screening, and clinical intervention planning. Future studies should evaluate the scale in broader and more diverse populations, including clinical samples, adolescents, adults, and individuals from different cultural and regional backgrounds. The scale may also be useful in intervention studies aimed at reducing existential distress, enhancing meaning in life, improving emotional connectedness, and preventing severe psychological outcomes among vulnerable groups.

نمی‌کند (Beck et al., 1974). از سوی دیگر، مقیاس افکار خودکشی بک نیز ابزاری معتبر برای سنجش شدت افکار، تمایلات و قصد خودکشی است، اما این ابزار پیامدهای بالقوه یا همبسته‌های بالینی پوچی را می‌سنجد و نه خود تجربه پوچی روان‌شناختی را (Beck et al., 1979).

یکی از حوزه‌های مفهومی نزدیک به پوچی روان‌شناختی، معنا در زندگی است. پژوهش‌های مربوط به معنا نشان داده‌اند که تجربه زندگی معنادار با سلامت روان، رضایت از زندگی و کارکرد روان‌شناختی بهتر همراه است. ابزارهایی مانند پرسش‌نامه معنا در زندگی، دو بعد حضور معنا و جست‌وجوی معنا را بررسی می‌کنند و نشان می‌دهند که نبود معنا یا تلاش برای یافتن معنا می‌تواند با آشفتگی روان‌شناختی مرتبط باشد (Steger et al., 2006). همچنین، ابزارهایی مانند آزمون جست‌وجوی اهداف نوئیک، تلاش انسان برای یافتن معنا، هدف و جهت‌مندی در زندگی را ارزیابی کرده‌اند و نشان داده‌اند که معناجویی یکی از ابعاد اساسی تجربه انسانی و بهزیستی روان‌شناختی است (Schulenberg et al., 2014). با وجود این، فقدان معنا تنها یکی از ابعاد تجربه پوچی است و نمی‌تواند تمام جنبه‌های هیجانی، وجودی و بین‌فردی این سازه را پوشش دهد. بنابراین، استفاده صرف از ابزارهای معنا در زندگی برای سنجش پوچی، موجب همپوشانی مفهومی و کاهش دقت سنجش می‌شود.

رضایت از زندگی نیز یکی دیگر از سازه‌هایی است که ارتباط نزدیکی با پوچی روان‌شناختی دارد. رضایت از زندگی به ارزیابی شناختی فرد از کیفیت کلی زندگی خود اشاره دارد و به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی بهزیستی ذهنی شناخته می‌شود. مقیاس رضایت از زندگی داینر یکی از پرکاربردترین ابزارها برای سنجش این سازه است و در مطالعات متعدد، اعتبار و کاربردپذیری آن در گروه‌های مختلف تأیید شده است (Diener et al., 1985). پژوهش‌های بعدی نیز نشان داده‌اند که رضایت از زندگی با سلامت روان و حمایت

پوچی روان‌شناختی یکی از مفاهیم مهم و در عین حال نسبتاً کمتر عملیاتی‌شده در روان‌شناسی بالینی، روان‌شناسی وجودی و مطالعات سلامت روان است. این سازه به تجربه‌ای درونی اشاره دارد که در آن فرد احساس تهی بودن، بی‌معنایی، گسست عاطفی، بی‌هدفی و فقدان پیوند معنادار با خود، دیگران و جهان را تجربه می‌کند. برخلاف نوسانات خلقی گذرا یا احساس موقتی بی‌حوصلگی، پوچی روان‌شناختی اغلب به‌صورت تجربه‌ای پایدار و نافذ ظاهر می‌شود و می‌تواند در سطوح شناختی، هیجانی، بین‌فردی و وجودی زندگی فرد نفوذ کند. از منظر بالینی، اهمیت این مفهوم زمانی آشکارتر می‌شود که در کنار پیامدهایی مانند افسردگی، ناامیدی، افکار خودکشی، کاهش رضایت از زندگی و ضعف در معناجویی قرار می‌گیرد. در سال‌های اخیر، پژوهشگران کوشیده‌اند پوچی را نه صرفاً به‌عنوان نشانه‌ای فرعی در دل اختلالات روان‌شناختی، بلکه به‌عنوان سازه‌ای مستقل و قابل سنجش مطالعه کنند؛ رویکردی که ضرورت توسعه و اعتباریابی ابزارهای اختصاصی برای سنجش آن را برجسته می‌سازد (Herron et al., 2024; Sani et al., 2020).

در ادبیات روان‌شناسی، مفاهیمی مانند ناامیدی، فقدان معنا، بی‌هدفی و نارضایتی از زندگی اغلب در مجاورت پوچی روان‌شناختی بررسی شده‌اند، اما این مفاهیم کاملاً معادل پوچی نیستند. ناامیدی معمولاً به انتظارات منفی نسبت به آینده و کاهش باور به امکان تغییر اشاره دارد، در حالی که پوچی روان‌شناختی می‌تواند حتی در غیاب پیش‌بینی‌های صریح منفی نیز تجربه شود و بیشتر با فقدان احساس درونی معنا، ارتباط و سرزندگی همراه باشد. مقیاس ناامیدی بک یکی از ابزارهای مهم در سنجش بدبینی و انتظار منفی نسبت به آینده است و نقش مهمی در پژوهش‌های مرتبط با خطر خودکشی و افسردگی داشته است؛ با این حال، این مقیاس سازه پوچی را به‌طور مستقیم اندازه‌گیری

ابعاد هیجانی، شناختی، وجودی و ارتباطی داشته باشد (Ermis-Demirtas

et al., 2022). چنین رویکردی نشان می‌دهد که برای فهم دقیق پوچی باید هم به احساس خلأ عاطفی و هم به تجربه بی‌معنایی و بی‌هدفی توجه کرد. این دیدگاه با ساختار دو عاملی مقیاس پوچی روان‌شناختی نیز همسو است؛ زیرا تمایز میان پوچی هیجانی و پوچی وجودی می‌تواند به تبیین دقیق‌تر تجربه افراد کمک کند. پوچی هیجانی بیشتر به احساس خالی بودن درونی، ناتوانی در تجربه لذت و قطع ارتباط عاطفی با دیگران اشاره دارد، در حالی که پوچی وجودی بیشتر با بی‌معنایی، بی‌هدفی و تردید نسبت به ارزش زندگی مرتبط است.

از منظر بین‌فرهنگی، سنجش پوچی روان‌شناختی نیازمند دقت ویژه است؛ زیرا تجربه معنا، بی‌معنایی، هدف زندگی، تنهایی و ارتباط عاطفی می‌تواند تحت تأثیر بافت فرهنگی، اجتماعی، زبانی و ارزشی قرار گیرد. ابزاری که در یک جامعه طراحی شده است، الزاماً بدون بررسی دقیق در جامعه‌ای دیگر دارای اعتبار و پایایی نخواهد بود. پژوهش کورکماز و دمیرچی درباره انطباق و اعتبارسنجی بین‌فرهنگی مقیاس پوچی روان‌شناختی در نمونه ترکی نشان داد که این سازه قابلیت بررسی در بافت‌های فرهنگی مختلف را دارد، اما در هر زمینه فرهنگی باید ویژگی‌های روان‌سنجی ابزار به‌طور مستقل ارزیابی شود (Korkmaz & Demirci, 2024). این موضوع برای جامعه ایرانی اهمیت ویژه‌ای دارد؛ زیرا مفاهیمی مانند معنا، رنج، امید، خانواده، رابطه، دین‌داری، آینده و رضایت از زندگی در بستر فرهنگی ایران ممکن است با ویژگی‌هایی متفاوت از جوامع غربی تجربه شوند. از این‌رو، اعتباریابی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی ضرورتی نظری و کاربردی محسوب می‌شود.

در ادبیات داخلی نیز شواهدی وجود دارد که نشان می‌دهد مفاهیم مرتبط با پوچی در میان دانشجویان و گروه‌های مختلف ایرانی از اهمیت بالینی برخوردارند. بهرامی و علی‌پور نشان دادند که احساس پوچی و ناامیدی با

اجتماعی ارتباط دارد و می‌تواند شاخص مهمی برای ارزیابی بهزیستی روان‌شناختی افراد باشد (Cameron et al., 2017). همچنین، بررسی‌های روان‌سنجی در جمعیت‌های بالینی نشان داده‌اند که مقیاس رضایت از زندگی از پایایی و روایی مطلوبی برخوردار است و می‌تواند برای مقایسه افراد در زمینه‌های مختلف سلامت روان به کار رود (Spencer et al., 2016). از این منظر، انتظار می‌رود پوچی روان‌شناختی با رضایت از زندگی رابطه منفی داشته باشد؛ زیرا فردی که زندگی را تهی، بی‌هدف و فاقد معنا تجربه می‌کند، احتمالاً ارزیابی مثبت کمتری از کیفیت زندگی خود خواهد داشت.

در سال‌های اخیر، پژوهش‌های تجربی به‌صورت مستقیم‌تر به مفهوم پوچی روان‌شناختی پرداخته‌اند. سانی و همکاران، پوچی روان‌شناختی را در ارتباط با سلامت روان بررسی کردند و نشان دادند که این سازه با شاخص‌های مختلف آشفتگی روانی و کاهش بهزیستی ارتباط دارد (Sani et al., 2020). این یافته‌ها اهمیت پوچی را به‌عنوان یک متغیر مستقل در مطالعات بالینی برجسته ساختند و نشان دادند که پوچی را نباید صرفاً به‌عنوان جلوه‌ای از افسردگی یا ناامیدی در نظر گرفت. بر همین اساس، هرون و همکاران مقیاس پوچی روان‌شناختی را طراحی و ارزیابی کردند تا امکان سنجش مستقیم این تجربه فراهم شود (Herron et al., 2024). این مقیاس با هدف ارزیابی ابعاد متمایز پوچی طراحی شد و رویکردی دقیق‌تر برای بررسی تجربه درونی تهی بودن و بی‌معنایی ارائه کرد. اهمیت این ابزار در آن است که به پژوهشگران اجازه می‌دهد پوچی را به‌صورت مستقل، کمی و قابل تحلیل بررسی کنند و رابطه آن را با پیامدهای روان‌شناختی مختلف بسنجند.

در کنار مقیاس پوچی روان‌شناختی، تلاش‌های دیگری نیز برای سنجش چندبعدی احساس پوچی صورت گرفته است. برای مثال، ارمیس-دمیرتاش و همکاران مقیاس چندبعدی احساس پوچی را توسعه دادند و بر این نکته تأکید کردند که پوچی تجربه‌ای یکنواخت و تک‌بعدی نیست، بلکه می‌تواند

افکار خودکشی در دانشجویان ارتباط دارد و افزایش این تجربه‌ها می‌تواند با شدت بیشتر افکار خودکشی همراه باشد (Bahrami & Alipour, 2019). این یافته از آن جهت اهمیت دارد که دوره دانشجویی معمولاً با تغییرات هویتی، فشارهای تحصیلی، دغدغه‌های شغلی، تجربه استقلال و پرسش‌های وجودی همراه است و همین شرایط می‌تواند زمینه‌ساز تجربه پوچی یا تشدید آن شود. بنابراین، وجود ابزاری معتبر برای سنجش مستقیم پوچی در جمعیت دانشجویی می‌تواند به شناسایی افراد در معرض خطر و طراحی مداخلات پیشگیرانه کمک کند.

مطالعات ایرانی دیگر نیز نشان داده‌اند که معنا در زندگی و احساس هدفمندی با سلامت روان دانشجویان ارتباط دارد. جعفری و صالحی در بررسی رابطه معنا در زندگی و سلامت روان در میان دانشجویان ایرانی نشان دادند که برخورداری از معنا می‌تواند با وضعیت روان‌شناختی مطلوب‌تر همراه باشد (Jafari & Salehi, 2021). این یافته به‌طور غیرمستقیم اهمیت بررسی پوچی را تقویت می‌کند؛ زیرا پوچی می‌تواند به‌عنوان سویه مقابل یا دست‌کم یکی از اشکال فقدان معنا و گسست از هدفمندی تجربه شود. با این حال، همان‌گونه که پیش‌تر اشاره شد، نبود معنا و پوچی کاملاً یکسان نیستند؛ ازاین‌رو، برای دستیابی به فهم دقیق‌تر از وضعیت روانی دانشجویان ایرانی، نیاز به مقیاسی وجود دارد که پوچی را به‌طور مستقیم و اختصاصی ارزیابی کند. همچنین، عباسی و همکاران در مطالعه‌ای درباره نقش پوچی وجودی در پیش‌بینی نارضایتی زناشویی نشان دادند که این سازه می‌تواند در بافت روابط نزدیک و کارکردهای خانوادگی نیز نقش داشته باشد (Abbasi et al., 2022). چنین یافته‌ای بیانگر آن است که پوچی روان‌شناختی صرفاً مسئله‌ای فردی و درون‌روانی نیست، بلکه می‌تواند پیامدهای بین‌فردی و اجتماعی نیز داشته باشد.

از نظر روش‌شناختی، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی یک ابزار مستلزم ارزیابی هم‌زمان ابعاد مختلف اعتبار و پایایی است. در مطالعات اعتباریابی، تحلیل عاملی تأییدی زمانی مناسب است که ساختار نظری ابزار از پیش مشخص شده باشد و پژوهشگر بخواهد برازش آن ساختار را در نمونه‌ای جدید ارزیابی کند. بر این اساس، استفاده از تحلیل عاملی تأییدی برای مقیاسی که پیش‌تر دارای ساختار نظری و عاملی مشخص بوده است، رویکردی مناسب و مبتنی بر فرضیه محسوب می‌شود. همچنین، برای تعیین کفایت حجم نمونه در تحلیل‌های چندمتغیری و عاملی، توجه به نسبت تعداد شرکت‌کنندگان به تعداد گویه‌ها اهمیت دارد و منابع روش‌شناختی بر ضرورت حجم نمونه کافی برای دستیابی به برآوردهای پایدار و معتبر تأکید کرده‌اند (Myers et al., 2016). بنابراین، در اعتباریابی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی، ارزیابی ساختار عاملی، پایایی درونی، پایایی بازآزمایی و روابط همبستگی با سازه‌های مرتبط ضروری است.

برای بررسی روایی همگرا و واگرا، استفاده از ابزارهای معتبر مرتبط با افکار خودکشی و رضایت از زندگی می‌تواند شواهد مهمی فراهم کند. مقیاس افکار خودکشی بک، به‌ویژه با توجه به اعتبار نسخه فارسی آن، ابزاری مناسب برای بررسی ارتباط پوچی با خطر خودکشی است (Mokhtari et al., 2013). انتظار نظری آن است که هرچه احساس پوچی بیشتر باشد، افکار خودکشی نیز شدت بیشتری پیدا کند؛ زیرا تجربه بی‌معنایی، بی‌هدفی و تهی بودن می‌تواند ارزش ادراک‌شده زندگی را کاهش دهد و فرد را نسبت به ادامه زندگی دچار تردید کند. در مقابل، انتظار می‌رود پوچی روان‌شناختی با رضایت از زندگی رابطه منفی داشته باشد؛ زیرا رضایت از زندگی مستلزم ارزیابی مثبت از مسیر زندگی، دستاوردها، روابط و آینده است، در حالی که پوچی با احساس فقدان معنا، بی‌ارتباطی و نارضایتی درونی همراه است. از

این منظر، همبستگی مثبت با افکار خودکشی و همبستگی منفی با رضایت از زندگی می‌تواند شواهدی برای روایی همگرا و واگرای مقیاس فراهم سازد. با توجه به نبود ابزار فارسی استاندارد و اختصاصی برای سنجش مستقیم پوچی روان‌شناختی، ضرورت دارد نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت ایرانی از نظر ساختار عاملی، پایایی درونی، ثبات زمانی و روایی همگرا و واگرا بررسی شود. چنین مطالعه‌ای می‌تواند هم از نظر نظری به تمایزگذاری دقیق‌تر میان پوچی، ناامیدی، فقدان معنا، رضایت از زندگی و افکار خودکشی کمک کند و هم از نظر کاربردی، ابزاری معتبر برای پژوهشگران و متخصصان سلامت روان فراهم آورد. افزون بر این، تمرکز بر جمعیت دانشجویی به دلیل حساسیت این دوره رشدی و مواجهه دانشجویان با چالش‌های هویتی، تحصیلی و آینده‌نگرانه اهمیت ویژه‌ای دارد. بنابراین، پژوهش حاضر با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت دانشجویان ایرانی انجام شد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر یک مطالعه پیمایشی - توصیفی در چارچوب تحلیل روان‌سنجی ابزار بود که با هدف بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی در جمعیت ایرانی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل دانشجویان مقطع کارشناسی دانشگاه‌های شهر تهران در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ بود. نمونه‌گیری به‌صورت در دسترس انجام شد و ابزارهای پژوهش از طریق سامانه پرس‌لاین طراحی و به‌صورت برخط از طریق شبکه‌های اجتماعی و پیام‌رسان‌ها در اختیار دانشجویان قرار گرفت. شرکت‌کنندگان پس از مطالعه توضیحات پژوهش و تأیید رضایت‌نامه آگاهانه، به‌صورت داوطلبانه در مطالعه شرکت کردند. پاسخ‌دهی به پرسش‌نامه‌ها محرمانه بود و هیچ‌گونه اطلاعات هویتی از شرکت‌کنندگان گردآوری نشد. برای تعیین حجم نمونه، با توجه به وجود ۱۹ گویه در مقیاس پوچی

روان‌شناختی و بر اساس قاعده رایج در تحلیل عاملی تأییدی مبنی بر نیاز به حداقل ۱۰ تا ۲۰ نفر به ازای هر گویه، حداقل حجم نمونه ۳۸۰ نفر برآورد شد (۱۳). در نهایت، با هدف افزایش دقت تحلیل‌ها، داده‌های ۴۰۰ نفر وارد تحلیل نهایی شد. ملاک‌های ورود به پژوهش شامل داشتن سن ۱۸ تا ۲۴ سال، دانشجوی بودن در مقطع کارشناسی، نداشتن سابقه ابتلا به اختلالات روان‌پزشکی بر اساس خوداظهاری و عدم مصرف داروهای روان‌پزشکی تجویز شده بود. ملاک‌های خروج نیز شامل عدم تمایل به ادامه همکاری و تکمیل ناقص پرسش‌نامه‌ها در نظر گرفته شد. افزون بر ابزارهای اصلی پژوهش، اطلاعات جمعیت‌شناختی شامل سن، جنسیت، مقطع تحصیلی و وضعیت تأهل نیز گردآوری شد. به‌منظور بررسی پایایی بازآزمایی، ۴۰ نفر از شرکت‌کنندگان دو هفته پس از اجرای نخست، بار دیگر به مقیاس پوچی روان‌شناختی پاسخ دادند.

مقیاس پوچی روان‌شناختی: مقیاس پوچی روان‌شناختی توسط Herron و همکاران طراحی و روان‌سنجی شده است و شامل ۱۹ گویه است که برای سنجش احساس پوچی مزمن در دو بعد اصلی طراحی شده است. این مقیاس دو خرده‌مقیاس «پوچی هیجانی» و «پوچی وجودی» را دربر می‌گیرد. خرده‌مقیاس پوچی هیجانی شامل ۹ گویه است و به تجربه خلأ هیجانی، احساس تهی بودن درونی و نبود اتصال عاطفی با دیگران اشاره دارد. نمونه‌هایی از گویه‌های این بخش عبارت‌اند از «احساس می‌کنم چیزی درونم خالی است» و «هیچ چیز نمی‌تواند مرا واقعاً خوشحال کند». خرده‌مقیاس پوچی وجودی شامل ۱۰ گویه است و تجربه بی‌معنایی، بی‌هدفی و گم‌گشتگی وجودی را ارزیابی می‌کند. نمونه‌هایی از گویه‌های این بخش عبارت‌اند از «زندگی برایم معنا ندارد» و «نمی‌دانم چرا باید زنده بمانم». این پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای از ۱ به معنای کاملاً مخالفم تا ۵ به معنای کاملاً موافقم نمره‌گذاری می‌شود و نمره بالاتر نشان‌دهنده سطح بالاتر پوچی

روان‌شناختی است. در پژوهش حاضر، فرایند ترجمه و بومی‌سازی مقیاس مطابق با دستورالعمل‌های معتبر ترجمه ابزارهای روان‌سنجی انجام شد. در گام نخست، گویه‌های نسخه اصلی انگلیسی توسط پژوهشگر به زبان فارسی ترجمه شد. سپس دو متخصص روان‌شناسی آشنا به زبان انگلیسی، ترجمه‌ها را به صورت مستقل از نظر مفهومی، زبانی و روان‌شناختی بررسی کردند. تمرکز این مرحله بر معادل‌یابی مفهومی دقیق، تناسب فرهنگی و پرهیز از ترجمه واژه‌به‌واژه بود تا بار معنایی گویه‌ها در نسخه فارسی حفظ شود. پس از اعمال اصلاحات و تهیه نسخه اولیه فارسی، متن توسط یک مترجم مستقل به زبان انگلیسی بازترجمه شد و نسخه بازترجمه‌شده با نسخه اصلی تطبیق داده شد تا هرگونه ناسازگاری معنایی یا مفهومی شناسایی و برطرف شود. در نهایت، نسخه نهایی فارسی ابزار با نظر جمعی از متخصصان برای اجرا آماده شد. این فرایند چندمرحله‌ای موجب شد نسخه فارسی مقیاس، افزون بر ترجمه زبانی، از نظر فرهنگی و مفهومی نیز برای جامعه هدف ایرانی قابل فهم و مناسب باشد.

مقیاس افکار خودکشی بک: برای سنجش افکار و تمایلات خودکشی از فرم کامل ۱۹ گویه‌ای مقیاس افکار خودکشی بک استفاده شد. این مقیاس توسط Beck و همکاران طراحی شده و یکی از ابزارهای پرکاربرد در ارزیابی شدت افکار، تمایلات و برنامه‌ریزی‌های مرتبط با خودکشی است (۱۴). این ابزار شامل ۱۹ گویه است که پنج گویه نخست برای بررسی وجود یا نبود افکار و تمایلات خودکشی به کار می‌رود. در صورتی که پاسخ آزمودنی به این گویه‌ها نشان‌دهنده نبود افکار خودکشی باشد، ادامه پاسخ‌دهی متوقف شده و نمره صفر برای فرد منظور می‌شود؛ اما در صورت وجود نشانه‌هایی از افکار یا تمایلات خودکشی، آزمودنی به سایر گویه‌ها نیز پاسخ می‌دهد. هر گویه در مقیاسی سه‌درجه‌ای از ۰ تا ۲ نمره‌گذاری می‌شود و نمره کل مقیاس در دامنه ۰ تا ۳۸ قرار می‌گیرد. نمرات بالاتر در این مقیاس نشان‌دهنده شدت

بیشتر افکار و تمایلات خودکشی است. روایی و پایایی این مقیاس در مطالعات مختلف تأیید شده است. در مطالعه مختاری و همکاران، نسخه فارسی مقیاس افکار خودکشی بک از همسانی درونی قابل‌قبولی برخوردار بود و ضریب آلفای کرونباخ آن ۰.۹۰ گزارش شد. همچنین، روایی همگرایی این ابزار با مقیاس افسردگی بک تأیید شده است ($r = 0.67, p < 0.001$). در پژوهش اصلی نیز ضریب آلفای کرونباخ ۰.۸۹ برای کل مقیاس و ضرایب ۰.۸۰ تا ۰.۸۵ برای خرده‌مقیاس‌ها گزارش شده است.

مقیاس رضایت از زندگی داینر: برای سنجش رضایت از زندگی از مقیاس رضایت از زندگی داینر استفاده شد. این مقیاس یک ابزار خودگزارشی پنج‌گویه‌ای است که در آن پاسخ‌دهنده میزان رضایت کلی خود از زندگی را ارزیابی می‌کند. مقیاس رضایت از زندگی داینر یکی از ابزارهای معتبر و پرکاربرد در سنجش مؤلفه شناختی بهزیستی ذهنی است و در پژوهش‌های متعدد روان‌شناختی مورد استفاده قرار گرفته است (۱۶). این مقیاس میزان رضایت فرد از زندگی را در یک طیف لیکرت هفت‌درجه‌ای از ۱ به معنای کاملاً ناراضی تا ۷ به معنای کاملاً راضی ارزیابی می‌کند. نمرات بالاتر در این ابزار نشان‌دهنده رضایت بیشتر از زندگی است. این مقیاس به‌ویژه در پژوهش‌های مرتبط با بهزیستی، سلامت روان، کیفیت زندگی و سازه‌های مثبت روان‌شناختی کاربرد گسترده‌ای دارد. روایی و پایایی مقیاس رضایت از زندگی داینر در مطالعات مختلف تأیید شده است. این مقیاس در پژوهش‌هایی از جمله مطالعه Cameron و همکاران به‌طور موفقیت‌آمیز به کار رفته است. همچنین، در مطالعه Spencer و همکاران، ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس ۰.۸۷ گزارش شده است که نشان‌دهنده همسانی درونی مطلوب آن است.

داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۶ و نرم‌افزار AMOS تحلیل شدند. در مرحله نخست، داده‌ها از نظر کامل بودن پاسخ‌ها، وجود داده‌های ناقص و کفایت توزیع پاسخ‌ها بررسی شدند و سپس شاخص‌های

دوره چهارم، شماره دوم

مقیاس افکار خودکشی بک و مقیاس رضایت از زندگی داینر محاسبه شد. سطح معناداری آزمون‌ها $p < 0.05$ در نظر گرفته شد و در مواردی که سطح معناداری بالاتری حاصل شد، مقدار آن به صورت جداگانه گزارش گردید.

یافته‌ها

ابتدا، آمار توصیفی برای خرده‌مقیاس‌های پوچی هیجانی و پوچی وجودی و نمره کل مقیاس پوچی گزارش شد. سپس، به منظور بررسی ساختار عاملی مقیاس پوچی روان‌شناختی، تحلیل عاملی تأییدی (CFA) با استفاده از روش برآورد بیشینه درست‌نمایی (ML) انجام شد. نتایج نشان دادند که مدل دو عاملی شامل «پوچی هیجانی» و «پوچی وجودی» از برازش مطلوبی برخوردار است. شاخص‌های برازش مدل CFA در جدول ۱ ارائه شده است.

توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی برای گویه‌ها و متغیرهای اصلی محاسبه شد. برای بررسی پایایی درونی مقیاس پوچی روان‌شناختی و خرده‌مقیاس‌های آن از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. همچنین، برای بررسی ثبات زمانی ابزار، روش آزمون - بازآزمون با فاصله زمانی دو هفته اجرا شد و ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات مرحله نخست و مرحله دوم محاسبه گردید. به منظور بررسی روایی سازه و تأیید ساختار عاملی مقیاس، تحلیل عاملی تأییدی با روش برآورد بیشینه درست‌نمایی اجرا شد. در این تحلیل، شاخص‌های برازش مدل شامل RMSEA، CFI، TLI و SRMR برای ارزیابی میزان انطباق مدل نظری دو عاملی با داده‌های تجربی مورد استفاده قرار گرفتند. همچنین، برای ارزیابی روایی همگرا و واگرا، ضرایب همبستگی پیرسون بین نمره کل مقیاس پوچی روان‌شناختی و نمرات

جدول ۱. آمار توصیفی نمرات پوچی، پوچی وجودی و پوچی هیجانی در نمونه مورد مطالعه ($n = 400$)

گویه	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
۱	۲.۳۴	۱.۰۲	-۰.۲۲	-۰.۶۳
۲	۲.۱۵	۱.۱۱	-۰.۰۸	-۰.۸۹
۳	۲.۷۹	۰.۹۵	-۰.۳۵	-۰.۴۱
۴	۲.۲۲	۱.۰۹	۰.۰۳	-۰.۸۵
۵	۱.۸۸	۱.۱۴	۰.۲۵	-۰.۶۲
۶	۲.۰۹	۱.۰۱	-۰.۱۳	-۰.۵۴
۷	۲.۵۶	۰.۹۴	-۰.۴۸	۰.۱۶
۸	۲.۴۳	۱.۰۸	-۰.۳۰	-۰.۷۸
۹	۲.۶۸	۰.۹۱	-۰.۴۱	۰.۱۹
۱۰	۲.۳۷	۱.۰۵	-۰.۲۸	-۰.۶۲
۱۱	۲.۴۵	۰.۹۸	-۰.۳۹	۰.۰۱
۱۲	۲.۵۱	۰.۹۲	-۰.۴۵	۰.۲۷
۱۳	۲.۲۹	۱.۰۴	-۰.۲۰	-۰.۵۹
۱۴	۲.۱۱	۱.۰۶	۰.۰۵	-۰.۷۶
۱۵	۲.۱۹	۰.۹۹	-۰.۱۷	-۰.۳۶
۱۶	۲.۳۴	۰.۹۷	-۰.۲۹	-۰.۱۲
۱۷	۲.۴۶	۰.۸۸	-۰.۴۳	۰.۴۰
۱۸	۲.۳۹	۰.۹۴	-۰.۳۷	۰.۱۲
۱۹	۲.۲۷	۱.۰۱	-۰.۱۹	-۰.۵۸

در جدول ۱، شاخص‌های آماری توصیفی شامل میانگین، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی برای هر یک از گویه‌های ۱۹ گانه مقیاس پوچی روان‌شناختی گزارش شده‌اند. بررسی مقادیر میانگین نشان می‌دهد که پاسخ‌دهندگان به‌طور میانگین، نمراتی در دامنه متوسط به بالا در بیشتر گویه‌ها ارائه داده‌اند که بیانگر تجربه نسبتاً قابل توجه احساس پوچی در نمونه مورد مطالعه است. مقادیر انحراف معیار نشان‌دهنده پراکندگی مناسب پاسخ‌ها در سطح گویه‌ها بوده و از کفایت تنوع داده‌ها برای تحلیل‌های روان‌سنجی حمایت می‌کند. از منظر آماره‌های چولگی و کشیدگی، تمام گویه‌ها در محدوده قابل قبول (± 2) قرار دارند که نرمال بودن توزیع داده‌ها را تأیید می‌کند و نشان‌دهنده عدم وجود انحراف شدید در پاسخ‌هاست. این یافته، مفروضه‌های اساسی تحلیل عاملی تأییدی (CFA)، از جمله نرمال بودن نسبی داده‌ها را تقویت می‌کند. از آنجا که ساختار ابزار مبتنی بر دو مؤلفه «پوچی هیجانی» و «پوچی وجودی» طراحی شده است، این شاخص‌های توصیفی نیز نشان‌دهنده توزیع معنادار پاسخ‌ها در این دو بعد هستند. این امر زمینه را برای اجرای دقیق تحلیل عاملی تأییدی فراهم کرده و نشان می‌دهد که گویه‌ها توانایی تمایزگذاری مفهومی بین ابعاد مختلف سازه را دارند.

جدول ۲. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی تأییدی برای مقیاس پوچی روان‌شناختی

شاخص	مقدار
χ^2/df	۲.۶۵
RMSEA	۰.۰۶۱
CFI	۰.۹۴۳
TLI	۰.۹۲۷
GFI	۰.۹۱

به‌منظور بررسی روایی ساختاری مقیاس پوچی روان‌شناختی، تحلیل عاملی تأییدی (CFA) با استفاده از روش برآورد بیشینه درست‌نمایی (ML) اجرا شد. شاخص‌های برازش مدل، گویای برازش مناسب مدل دو عاملی بودند. نسبت خی‌دو به درجه آزادی (χ^2/df) برابر با ۲.۶۵ بود که کمتر از مقدار معیار ۳ است و نشان‌دهنده برازش قابل قبول مدل است. همچنین، شاخص RMSEA برابر با ۰.۰۶۱ به‌دست آمد که در محدوده قابل قبول، یعنی کمتر از ۰.۰۸، قرار دارد و بیانگر انحراف اندک مدل مفروض از داده‌هاست. شاخص‌های برازش تطبیقی شامل $CFI = ۰.۹۴۳$ ، $TLI = ۰.۹۲۷$ و $GFI = ۰.۹۱$ نیز همگی بالاتر از ۰.۹۰ هستند که نشان‌دهنده برازش مطلوب مدل پیشنهادی با داده‌های تجربی هستند. در مجموع، شاخص‌های آماری مذکور مؤید آن‌اند که ساختار دو عاملی مقیاس، شامل پوچی هیجانی و پوچی وجودی، از برازش مناسبی برخوردار بوده و مدل نظری ابزار در جمعیت ایرانی تأیید می‌شود.

جدول ۳. بارهای عاملی گویه‌های مقیاس پوچی روان‌شناختی

گویه	خرده‌مقیاس	بار عاملی
۱	پوچی هیجانی	۰.۷۲
۲	پوچی هیجانی	۰.۶۸
۳	پوچی وجودی	۰.۷۴
۴	پوچی هیجانی	۰.۶۶

دوره چهارم، شماره دوم

۵	پوچی هیجانی	۰.۷۰
۶	پوچی هیجانی	۰.۶۹
۷	پوچی هیجانی	۰.۷۱
۸	پوچی وجودی	۰.۷۵
۹	پوچی وجودی	۰.۷۸
۱۰	پوچی وجودی	۰.۷۶
۱۱	پوچی وجودی	۰.۷۲
۱۲	پوچی وجودی	۰.۶۹
۱۳	پوچی وجودی	۰.۷۳
۱۴	پوچی هیجانی	۰.۶۴
۱۵	پوچی هیجانی	۰.۶۸
۱۶	پوچی هیجانی	۰.۶۷
۱۷	پوچی وجودی	۰.۷۷
۱۸	پوچی وجودی	۰.۷۱
۱۹	پوچی وجودی	۰.۷۴

بین ۰.۶۹ تا ۰.۷۸ مشاهده شد که نشان‌دهنده مناسبت هر گویه در تبیین مفهوم وجودی پوچی است. همه گویه‌ها در سطح معناداری بالا ($p < ۰.۰۰۱$) در مدل باقی ماندند و حذف هیچ‌کدام ضرورت نداشت. چنین یافته‌ای حاکی از آن است که مقیاس پوچی روان‌شناختی از ساختار عاملی مطلوبی برخوردار است و گویه‌ها با دقت و انسجام کافی، ابعاد نظری ابزار را بازنمایی می‌کنند. این نتایج مؤید روایی سازه‌ای (construct validity) مناسب ابزار در نمونه ایرانی است و از به‌کارگیری آن در پژوهش‌های بومی حمایت می‌کند.

تحلیل عاملی تأییدی برای بررسی ساختار دو عاملی مقیاس پوچی روان‌شناختی اجرا شد. نتایج بارهای عاملی استاندارد شده نشان داد که تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی بالاتر از ۰.۶۰ هستند که بیانگر رابطه قوی بین گویه‌ها و عامل‌های زیربنایی است. خرده‌مقیاس «پوچی هیجانی» شامل ۹ گویه بود که بارهای عاملی آن بین ۰.۶۴ تا ۰.۷۲ متغیر بود. این مقادیر نشان‌دهنده انسجام قابل توجه بین گویه‌های این مؤلفه و سازه نظری پوچی هیجانی است. به‌طور مشابه، در خرده‌مقیاس «پوچی وجودی» نیز ۱۰ گویه با بارهای عاملی

جدول ۴. ضرایب آلفای کرونباخ برای مقیاس پوچی روان‌شناختی و خرده‌مقیاس‌های آن

زیرمقیاس	تعداد گویه	آلفای کرونباخ
پوچی هیجانی	۹	۰.۸۱
پوچی وجودی	۱۰	۰.۸۴
مقیاس کل	۱۹	۰.۸۸

نشان‌دهنده همسانی درونی عالی بین گویه‌های مقیاس است. همچنین، خرده‌مقیاس «پوچی هیجانی» ضریب ۰.۸۱ و خرده‌مقیاس «پوچی وجودی» ضریب ۰.۸۴ را نشان دادند که هر دو در دامنه قابل قبول و بالا قرار دارند.

ضرایب آلفای کرونباخ به‌دست‌آمده برای کل مقیاس و خرده‌مقیاس‌های پوچی روان‌شناختی، نشان‌دهنده پایایی درونی بسیار خوب ابزار هستند. ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰.۸۸ به‌دست آمد که

این نتایج بیانگر آن است که آیتم‌های هر خرده‌مقیاس به‌خوبی با یکدیگر همبسته‌اند و ابزار از اعتبار درونی قابل قبولی در سنجش سازه مورد نظر برخوردار است. برای بررسی روایی همگرا و واگرا، همبستگی مقیاس پوچی

روانشناختی با مقیاس افکار خودکشی و مقیاس رضایت از زندگی مورد بررسی قرار گرفت. نتایج همبستگی پیرسون در جدول ۵ آمده است.

جدول ۵. ضرایب همبستگی بین مقیاس پوچی روانشناختی و مقیاس‌های مرتبط برای بررسی روایی همگرا و واگرا

متغیر	ضریب همبستگی r	سطح معناداری p
افکار خودکشی بک	۰.۶۱	$p < ۰.۰۰۱$
رضایت از زندگی	-۰.۵۲	$p < ۰.۰۰۱$

بین نمره مقیاس پوچی و مقیاس افکار خودکشی بک، همبستگی مثبت و معنادار وجود داشت ($r = ۰.۶۱, p < ۰.۰۰۱$) که نشان‌دهنده روایی همگرای مطلوب است؛ به این معنا که با افزایش احساس پوچی، میزان افکار خودکشی نیز بیشتر می‌شود. همچنین، بین نمره مقیاس پوچی و مقیاس رضایت از زندگی، همبستگی منفی و معنادار مشاهده شد ($r = -۰.۵۲, p < ۰.۰۰۱$) که بیانگر روایی واگرایی مناسب است؛ یعنی افراد با احساس پوچی بیشتر، رضایت پایین‌تری از زندگی دارند. این الگوی همبستگی‌ها نشان می‌دهد که مقیاس پوچی روانشناختی با سازه‌های مرتبط همبسته و از سازه‌های غیرمرتبط متمایز است. برای سنجش پایایی زمانی مقیاس، آزمون بازآزمایی با فاصله زمانی دو هفته روی ۴۰ نفر از شرکت‌کنندگان انجام شد. ضریب همبستگی پیرسون بین نمرات آزمون اول و دوم محاسبه شد که در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶. ضریب همبستگی آزمون - بازآزمون مقیاس پوچی روانشناختی

مقیاس	ضریب همبستگی r	سطح معناداری p
پوچی روانشناختی	۰.۸۴	$p < ۰.۰۰۱$

پایایی بازآزمایی مقیاس پوچی روانشناختی با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون محاسبه شد. ضریب همبستگی بین دو نوبت اجرا برابر با ۰.۸۴ و در سطح معناداری بالا ($p < ۰.۰۰۱$) به‌دست آمد. این مقدار نشان‌دهنده ثبات زمانی مطلوب و پایایی خوب این ابزار در بازه زمانی آزمون - بازآزمون است.

تأییدی نشان داد که ساختار دو عاملی این مقیاس، شامل «پوچی هیجانی» و «پوچی وجودی»، در نمونه مورد مطالعه از برازش مطلوبی برخوردار است. شاخص‌های برازش مدل، از جمله CFI، TLI، RMSEA و SRMR، نشان دادند که مدل نظری مقیاس با داده‌های تجربی همخوانی قابل قبولی دارد و می‌توان ساختار مفهومی ابزار را در بافت ایرانی تأیید کرد. این یافته با نتایج مطالعه Herron و همکاران همسو است که در طراحی و ارزیابی روان‌سنجی مقیاس پوچی روانشناختی، ساختاری متمایز و چندبعدی برای این سازه گزارش کردند و نشان دادند که پوچی روانشناختی را می‌توان در قالب ابعادی تفکیک‌پذیر، به‌ویژه تجربه تهی بودن هیجانی و بی‌معنایی وجودی، مورد

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس پوچی روانشناختی در جمعیت دانشجویان ایرانی بود. نتایج تحلیل عاملی

سنجش قرار داد (Herron et al., 2024). همچنین، نتایج حاضر با پژوهش Korkmaz و Demirci درباره انطباق بین فرهنگی و اعتبارسنجی مقیاس پوچی روان‌شناختی در نمونه ترکی همخوان است و نشان می‌دهد که این ابزار ظرفیت انتقال و کاربرد در بافت‌های فرهنگی غیرغربی را دارد، مشروط بر آنکه فرایند ترجمه، بومی‌سازی و ارزیابی روان‌سنجی آن با دقت انجام شود (Korkmaz & Demirci, 2024). از این منظر، یافته‌های پژوهش حاضر گامی مهم در جهت بومی‌سازی سنجش مستقیم پوچی روان‌شناختی در جامعه ایرانی محسوب می‌شود.

تأیید ساختار دو عاملی مقیاس نشان می‌دهد که پوچی روان‌شناختی در جمعیت ایرانی صرفاً یک تجربه کلی و مبهم نیست، بلکه می‌توان آن را در دو سطح نسبتاً متمایز هیجانی و وجودی بررسی کرد. پوچی هیجانی به احساس خالی بودن درونی، ناتوانی در تجربه سرزندگی، کاهش پیوند عاطفی و احساس گسست از دیگران اشاره دارد؛ در حالی که پوچی وجودی بیشتر با بی‌معنایی، بی‌هدفی، تردید نسبت به ارزش زندگی و فقدان جهت‌مندی همراه است. این تفکیک نظری با دیدگاه Ermis-Demirtas و همکاران همسو است که بر چندبعدی بودن احساس پوچی تأکید کرده‌اند و نشان داده‌اند که پوچی را نباید به یک حالت عاطفی ساده یا یک نشانه منفرد فروکاست، بلکه این سازه ابعاد هیجانی، شناختی، وجودی و بین‌فردی دارد (Ermis-Demirtas et al., 2022). همچنین، یافته حاضر با دیدگاه Sani و همکاران همخوانی دارد که پوچی روان‌شناختی را سازه‌ای معنادار در ارتباط با سلامت روان دانسته‌اند و بر ضرورت تمایز آن از مفاهیم نزدیک مانند افسردگی، ناامیدی و فقدان معنا تأکید کرده‌اند (Sani et al., 2020). بنابراین، تأیید مدل دو عاملی در این پژوهش نشان می‌دهد که نسخه فارسی مقیاس قادر است تمایز مفهومی میان ابعاد اصلی پوچی را در دانشجویان ایرانی بازنمایی کند.

نتایج مربوط به بارهای عاملی نیز نشان داد که تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی قابل قبول و بالاتر از ۰.۶۰ بودند و هیچ‌یک از گویه‌ها نیازمند حذف از مدل نبودند. این یافته بیانگر آن است که گویه‌های نسخه فارسی مقیاس با عامل‌های زیربنایی خود ارتباط مناسبی دارند و هر گویه سهم معناداری در سنجش بعد مربوط به خود ایفا می‌کند. از نظر روش‌شناختی، چنین الگویی نشان‌دهنده کفایت ساختاری ابزار و انسجام درونی مدل اندازه‌گیری است. با توجه به اینکه مقیاس پوچی روان‌شناختی بر پایه یک ساختار نظری از پیش تعیین‌شده طراحی شده بود، استفاده از تحلیل عاملی تأییدی در این پژوهش رویکردی مناسب محسوب می‌شود. منابع روش‌شناختی نیز تأکید دارند که زمانی که پژوهشگر با مدلی نظری و ساختاری مشخص روبه‌رو است، تحلیل عاملی تأییدی بهترین روش برای آزمون برازش مدل با داده‌های تجربی است (Myers et al., 2016). بنابراین، نتایج حاضر از این جهت اهمیت دارد که نشان می‌دهد ساختار اصلی ابزار در زبان فارسی و در میان دانشجویان ایرانی قابل بازتولید است.

یافته‌های مربوط به پایایی درونی نشان دادند که ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس برابر با ۰.۸۸ و برای خرده‌مقیاس‌های پوچی هیجانی و پوچی وجودی به ترتیب ۰.۸۱ و ۰.۸۴ بود. این ضرایب نشان‌دهنده همسانی درونی مطلوب ابزار هستند و بیان می‌کنند که گویه‌های هر خرده‌مقیاس به‌طور منسجم سازه مورد نظر را اندازه‌گیری می‌کنند. این نتیجه با یافته‌های Herron و همکاران در ارزیابی اولیه مقیاس پوچی روان‌شناختی همسو است که پایایی مناسب ابزار را گزارش کردند (Herron et al., 2024). همچنین، همخوانی این یافته با پژوهش Ermis-Demirtas و همکاران نشان می‌دهد که ابزارهای اختصاصی سنجش احساس پوچی، در صورتی که بر مبنای تعریف نظری روشن و ابعاد متمایز طراحی شوند، می‌توانند از انسجام درونی قابل قبولی برخوردار باشند (Ermis-Demirtas et al., 2022). در مطالعه حاضر،

افکار خودکشی در دانشجویان گزارش کرده‌اند (Bahrami & Alipour, 2019). همچنین، نتایج حاضر با مبانی نظری و تجربی مقیاس افکار خودکشی بک همخوان است؛ زیرا این مقیاس برای ارزیابی شدت افکار و تمایلات خودکشی طراحی شده و می‌تواند به‌عنوان ملاکی مناسب برای بررسی روایی همگرای مقیاس پوچی روان‌شناختی به کار رود (Beck et al., 1979). افزون بر این، اعتبار نسخه فارسی مقیاس افکار خودکشی بک در پژوهش Mokhtari و همکاران تأیید شده است و این امر استفاده از آن را برای بررسی رابطه پوچی با افکار خودکشی در نمونه ایرانی موجه می‌سازد (Mokhtari et al., 2013).

رابطه مثبت میان پوچی روان‌شناختی و افکار خودکشی را می‌توان در پیوند با مفهوم ناامیدی نیز تبیین کرد. ناامیدی یکی از پیش‌بین‌های مهم خطر خودکشی است و به انتظارات منفی فرد نسبت به آینده، کاهش باور به امکان تغییر و احساس بن‌بست روان‌شناختی اشاره دارد (Beck et al., 1974). اگرچه پوچی و ناامیدی مفاهیمی کاملاً یکسان نیستند، اما می‌توانند یکدیگر را تقویت کنند. فردی که زندگی را تهی و بی‌معنا تجربه می‌کند، ممکن است نسبت به آینده نیز امید کمتری داشته باشد و در نتیجه، احتمال درگیری با افکار خودکشی در او افزایش یابد. از سوی دیگر، تجربه ناامیدی می‌تواند احساس بی‌معنایی و تهی بودن را تشدید کند. بنابراین، رابطه مشاهده‌شده میان پوچی و افکار خودکشی در پژوهش حاضر از نظر نظری با ادبیات کلاسیک ناامیدی و خودکشی سازگار است و نشان می‌دهد که پوچی روان‌شناختی می‌تواند به‌عنوان یکی از متغیرهای مهم در غربالگری خطر روان‌شناختی دانشجویان مورد توجه قرار گیرد.

در بخش روایی واگرا، نتایج نشان داد که بین پوچی روان‌شناختی و رضایت از زندگی رابطه منفی و معنادار وجود دارد. این یافته نشان می‌دهد که افرادی که سطح بالاتری از پوچی را تجربه می‌کنند، رضایت کمتری از

مقدار آلفای کرونباخ کل مقیاس نشان می‌دهد که نسخه فارسی ابزار از ثبات درونی کافی برای استفاده پژوهشی برخوردار است و می‌تواند در مطالعات روان‌شناسی بالینی، سلامت روان، روان‌سنجی و مطالعات دانشجویی مورد استفاده قرار گیرد.

نتایج پایایی بازآزمایی نیز نشان داد که ضریب همبستگی بین دو نوبت اجرا با فاصله زمانی دو هفته برابر با ۰.۸۴ و معنادار بود. این یافته نشان‌دهنده ثبات زمانی مطلوب مقیاس است و بیان می‌کند که نمرات به‌دست‌آمده از ابزار در بازه زمانی کوتاه‌مدت از پایداری مناسبی برخوردارند. اهمیت این یافته از آن جهت است که پوچی روان‌شناختی، به‌ویژه در شکل مزمن و پایدار آن، نباید صرفاً بازتاب نوسانات لحظه‌ای خلق یا شرایط موقعیتی باشد؛ بلکه باید به‌گونه‌ای سنجیده شود که بتواند تجربه نسبتاً پایدار فرد از تهی بودن، بی‌معنایی و گسست عاطفی را منعکس کند. ثبات زمانی مطلوب مقیاس در پژوهش حاضر از این فرض حمایت می‌کند که نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی می‌تواند علاوه بر سنجش وضعیت فعلی فرد، شاخصی نسبتاً پایدار از تجربه پوچی ارائه دهد. این مسئله با مبانی نظری پژوهش‌های پیشین همخوان است که پوچی را حالتی عمیق‌تر و پایدارتر از احساسات گذرا دانسته‌اند (Herron et al., 2024; Sani et al., 2020).

در بخش روایی همگرا، نتایج نشان داد که بین نمره پوچی روان‌شناختی و افکار خودکشی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. این یافته بیانگر آن است که با افزایش احساس پوچی، شدت افکار خودکشی نیز افزایش می‌یابد. چنین نتیجه‌ای از نظر نظری قابل تبیین است؛ زیرا تجربه پوچی، به‌ویژه هنگامی که با بی‌معنایی، بی‌هدفی، فقدان تعلق و احساس تهی بودن درونی همراه می‌شود، می‌تواند ارزش ادراک‌شده زندگی را کاهش دهد و فرد را در برابر افکار خودآسیب‌رسان یا خودکشی آسیب‌پذیرتر کند. این یافته با پژوهش Bahrami و Alipour همسو است که رابطه احساس پوچی و ناامیدی را با

می‌دهد پوچی روان‌شناختی صرفاً معادل نبود معنا نیست، بلکه سازه‌ای گسترده‌تر است که در کنار بعد وجودی، مؤلفه هیجانی نیز دارد و همین امر ضرورت استفاده از ابزار اختصاصی سنجش پوچی را برجسته می‌سازد.

یافته‌های این پژوهش همچنین با شواهد داخلی درباره نقش پوچی در حوزه‌های مختلف روان‌شناختی و بین‌فردی همخوان است. Abbasi و همکاران نشان دادند که پوچی وجودی می‌تواند در پیش‌بینی نارضایتی زناشویی نقش داشته باشد (Abbasi et al., 2022). این یافته بیانگر آن است که پوچی صرفاً به تجربه‌ای فردی محدود نمی‌شود، بلکه می‌تواند روابط نزدیک، کیفیت تعاملات و رضایت از زندگی مشترک را نیز تحت تأثیر قرار دهد. در مطالعه حاضر نیز رابطه منفی پوچی با رضایت از زندگی می‌تواند بازتاب همین نقش گسترده پوچی در کاهش کیفیت تجربه زیسته فرد باشد. اگر فرد احساس کند که زندگی فاقد معنا، پیوند و هدف است، این تجربه می‌تواند هم در سطح فردی و هم در سطح بین‌فردی پیامدهای منفی ایجاد کند. بنابراین، نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی می‌تواند در آینده نه تنها در مطالعات دانشجویی، بلکه در پژوهش‌های خانواده، روابط بین‌فردی، مداخلات بالینی و مطالعات سلامت روان نیز مورد استفاده قرار گیرد.

در مجموع، نتایج پژوهش حاضر نشان داد که نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی از روایی سازه، روایی همگرا، روایی واگرا، پایایی درونی و پایایی زمانی مطلوبی برخوردار است. تأیید ساختار دو عاملی ابزار نشان می‌دهد که تمایز میان پوچی هیجانی و پوچی وجودی در جمعیت ایرانی قابل دفاع است. ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی بازآزمایی نیز نشان دادند که این مقیاس از انسجام درونی و ثبات زمانی قابل قبولی برخوردار است. همچنین، رابطه مثبت با افکار خودکشی و رابطه منفی با رضایت از زندگی، الگوی نظری مورد انتظار را تأیید کرد و نشان داد که مقیاس حاضر می‌تواند سازه پوچی را به‌گونه‌ای معتبر از سازه‌های مرتبط و متمایز بازنمایی کند. این یافته‌ها با

زندگی خود دارند. این نتیجه با ماهیت نظری هر دو سازه سازگار است؛ زیرا رضایت از زندگی به ارزیابی شناختی مثبت فرد از کیفیت کلی زندگی خود اشاره دارد، در حالی که پوچی روان‌شناختی متضمن تجربه فقدان معنا، فقدان جهت‌مندی و احساس تهی بودن است. مقیاس رضایت از زندگی Diener و همکاران یکی از ابزارهای معتبر برای سنجش ارزیابی شناختی فرد از زندگی است و کاربرد گسترده‌ای در مطالعات بهزیستی روان‌شناختی دارد (Diener et al., 1985). همچنین، یافته‌های Cameron و همکاران نشان داده‌اند که رضایت از زندگی با سلامت روان و حمایت اجتماعی مرتبط است و می‌تواند شاخص مهمی برای وضعیت روان‌شناختی فرد باشد (Cameron et al., 2017). از سوی دیگر، Spencer و همکاران نیز پایایی و روایی مقیاس رضایت از زندگی را در جمعیت‌های بالینی تأیید کرده‌اند (Spencer et al., 2016). بنابراین، همبستگی منفی مشاهده‌شده در پژوهش حاضر شواهد مناسبی برای روایی واگرایی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی فراهم می‌کند.

یافته مربوط به رابطه منفی پوچی و رضایت از زندگی را می‌توان در پیوند با ادبیات معنا در زندگی نیز توضیح داد. پژوهش‌های مربوط به معنا نشان داده‌اند که حضور معنا و جهت‌مندی در زندگی با سلامت روان و بهزیستی بالاتر همراه است (Steger et al., 2006). همچنین، بررسی‌های Schulenberg و همکاران درباره سنجش جست‌وجوی معنا نشان داده‌اند که معناجویی و هدفمندی از مؤلفه‌های مهم تجربه انسانی و بهزیستی هستند (Schulenberg et al., 2014). در همین راستا، مطالعه Salehi و Jafari در میان دانشجویان ایرانی نشان داد که معنا در زندگی با سلامت روان رابطه دارد (Jafari & Salehi, 2021). بنابراین، افرادی که زندگی خود را بی‌معنا و تهی تجربه می‌کنند، احتمالاً در ارزیابی کلی خود از زندگی نیز نمرات پایین‌تری کسب می‌کنند. با این حال، اهمیت یافته حاضر در آن است که نشان

مطالعات پیشین درباره سنجش پوچی، معنا در زندگی، ناامیدی، افکار خودکشی و رضایت از زندگی همسو هستند و نشان می‌دهند که سنجش مستقیم پوچی روان‌شناختی می‌تواند خلأ مهمی را در پژوهش‌ها و ارزیابی‌های بالینی فارسی‌زبانان پوشش دهد (Beck et al., 1974; Diener et al., 1985; Herron et al., 2024; Korkmaz & Demirci, 2024; Sani et al., 2020).

پژوهش حاضر با وجود برخورداری از حجم نمونه مناسب و استفاده از روش‌های معتبر روان‌سنجی، با چند محدودیت همراه بود. نخست، نمونه پژوهش صرفاً از میان دانشجویان ۱۸ تا ۲۴ ساله دانشگاه‌های شهر تهران انتخاب شد؛ بنابراین، تعمیم نتایج به سایر گروه‌های سنی، جمعیت‌های غیردانشجویی، افراد شاغل، نوجوانان، سالمندان و ساکنان سایر شهرها و مناطق فرهنگی کشور باید با احتیاط انجام شود. دوم، روش نمونه‌گیری در دسترس بود و این موضوع می‌تواند نمایندگی نمونه از کل جامعه هدف را محدود کند. سوم، داده‌ها با استفاده از ابزارهای خودگزارشی گردآوری شدند و در نتیجه، احتمال سوگیری پاسخ‌دهی، مطلوبیت اجتماعی، خطای یادآوری یا احتیاط شرکت‌کنندگان در پاسخ به گویه‌های حساس، به‌ویژه درباره افکار خودکشی و احساس پوچی، وجود دارد. چهارم، اگرچه پایایی بازآزمایی با فاصله دو هفته بررسی شد، اما این فاصله زمانی برای ارزیابی پایداری بلندمدت ابزار کافی نیست. پنجم، مطالعه حاضر در نمونه غیربالینی انجام شد و مشخص نیست که ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس در نمونه‌های بالینی، مانند افراد مبتلا به افسردگی، اختلالات شخصیت، اضطراب شدید یا سابقه افکار خودکشی، تا چه اندازه مشابه خواهد بود.

پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آینده، ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی در نمونه‌های بزرگ‌تر و متنوع‌تر از نظر سن، جنسیت، وضعیت اجتماعی - اقتصادی، وضعیت تأهل، رشته تحصیلی و منطقه جغرافیایی بررسی شود. همچنین، اجرای این مقیاس در نمونه‌های

بالینی می‌تواند به تعیین حساسیت، ویژگی، نقاط برش و کاربرد تشخیصی یا غربالگری آن کمک کند. انجام مطالعات طولی نیز ضروری است تا نقش پوچی روان‌شناختی در پیش‌بینی پیامدهایی مانند افسردگی، ناامیدی، افکار خودکشی، فرسودگی تحصیلی، کناره‌گیری اجتماعی و کاهش رضایت از زندگی در طول زمان روشن شود. افزون بر این، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های آینده از روش‌های ترکیبی و کیفی برای درک عمیق‌تر تجربه زیسته پوچی در فرهنگ ایرانی استفاده کنند. بررسی همسانی اندازه‌گیری مقیاس در گروه‌های مختلف، از جمله زنان و مردان، دانشجویان رشته‌های مختلف، افراد مجرد و متأهل و جمعیت‌های بالینی و غیربالینی نیز می‌تواند به توسعه کاربردهای پژوهشی ابزار کمک کند. همچنین، مقایسه مقیاس پوچی روان‌شناختی با ابزارهای مرتبط مانند مقیاس‌های معنا در زندگی، ناامیدی، افسردگی، تنهایی، بیگانگی و کیفیت روابط بین‌فردی می‌تواند تمایز مفهومی این سازه را با دقت بیشتری آشکار سازد.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، نسخه فارسی مقیاس پوچی روان‌شناختی می‌تواند به‌عنوان ابزاری معتبر و قابل اعتماد در محیط‌های دانشگاهی، مراکز مشاوره، کلینیک‌های روان‌شناسی و پژوهش‌های سلامت روان مورد استفاده قرار گیرد. استفاده از این ابزار در غربالگری اولیه دانشجویان می‌تواند به شناسایی افرادی کمک کند که در معرض تجربه شدید پوچی، کاهش رضایت از زندگی یا افکار خودآسیب‌رسان قرار دارند. مشاوران و روان‌شناسان می‌توانند از نتایج این مقیاس برای طراحی مداخلاتی استفاده کنند که بر افزایش معنا، تقویت پیوندهای عاطفی، بهبود هدفمندی، ارتقای امید و بازسازی رابطه فرد با خود و آینده متمرکز هستند. همچنین، تفکیک دو بعد پوچی هیجانی و پوچی وجودی می‌تواند در تدوین برنامه‌های درمانی دقیق‌تر نقش داشته باشد؛ به‌گونه‌ای که برای افراد دارای پوچی هیجانی، مداخلات مبتنی بر تنظیم هیجان، ارتباط بین‌فردی و تجربه عاطفی، و برای

thoughts among students. *Journal of Psychology, University of Tehran*, 23(2), 165-182.

Beck, A. T., Kovacs, M., & Weissman, A. (1979). Assessment of suicidal intention: The Scale for Suicide Ideation. *Journal of consulting and clinical psychology*, 47(2), 343-352. <https://doi.org/10.1037/0022-006X.47.2.343>

Beck, A. T., Weissman, A., Lester, D., & Trexler, L. (1974). The measurement of pessimism: The hopelessness scale. *Journal of consulting and clinical psychology*, 42(6), 861-865. <https://doi.org/10.1037/h0037562>

Cameron, A. C., Clarke, F. J., & Harris, G. (2017). Life satisfaction and mental health: The moderating role of social support. *Journal of Health Psychology*, 22(8), 1019-1027.

Diener, E., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction with Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13

Ermis-Demirtas, H., Smith, R. L., & Watson, J. C. (2022). Development and initial validation of the Multidimensional Sense of Emptiness Scale. *The counseling psychologist*, 50(7), 918-941. <https://doi.org/10.1177/00110000221110847>

Herron, S. J., Saunders, R., Sani, F., & Feigenbaum, J. (2024). The Psychological Emptiness Scale: A psychometric evaluation. *BJPsych Open*, 10(e42), 1-10. <https://doi.org/10.1192/bjo.2023.649>

Jafari, A., & Salehi, M. (2021). The relationship between meaning in life and mental health among Iranian students. *Psychological studies*, 12(1), 55-72.

Korkmaz, O., & Demirci, S. (2024). Cross-cultural adaptation and validation of the Psychological Emptiness Scale: A Turkish sample. *European Journal of Psychological Assessment*, 40(1), 56-64.

Mokhtari, A., Ghanbari Hashem Abadi, B., & Shafiee-Kandjani, A. R. (2013). Validation and reliability of the Persian version of Beck Scale for Suicide Ideation. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 15(58), 130-139.

Myers, N. D., Gamst, G., & Guarino, A. J. (2016). *Applied multivariate research: Design and interpretation* (3rd ed.). SAGE Publications. <https://doi.org/10.4135/9781071802687>

Sani, F., Herron, S. J., & Feigenbaum, J. (2020). Psychological emptiness and its relationship to mental health. *Journal of Psychological Research*, 56(3), 112-125.

Schulenberg, S. E., Baczwaski, B. J., & Buchanan, E. M. (2014). Measuring search for meaning: A factor-analytic evaluation of the Seeking of Noetic Goals Test (SONG). *Journal of Happiness Studies*, 15(3), 693-715. <https://doi.org/10.1007/s10902-013-9446-7>

Spencer, J. C., King, A., & Bennett, L. (2016). Reliability and validity of the Satisfaction with Life Scale in clinical populations. *Journal of Clinical Psychology*, 72(4), 453-462.

Steger, M. F., Frazier, P., Oishi, S., & Kaler, M. (2006). The meaning in life questionnaire: Assessing the presence of and search for meaning in life. *Journal of counseling psychology*, 53(1), 80-93. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.53.1.80>

افراد دارای پوچی وجودی، مداخلات معنا محور، وجودی و هدف‌مدار در

اولویت قرار گیرد. در سطح دانشگاهی نیز می‌توان از این ابزار در برنامه‌های

ارتقای سلامت روان، کارگاه‌های پیشگیری از خودکشی، مداخلات بهزیستی

دانشجویی و ارزیابی اثربخشی برنامه‌های مشاوره‌ای استفاده کرد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافعی وجود ندارد.

حمایت مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

ملاحظات اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین محرمانه ماندن نتایج

بود و قبل از اجرای پژوهش کد اخلاق (IR.ACECR.USC.REC.۱۴۰۴.۰۰۶)

از کمیته اخلاق دانشگاه علم و فرهنگ کسب شد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش یاری رساندند تشکر و

قدردانی می‌گردد.

References

Abbasi, M., Ghanbari, S., & Nazari, M. (2022). The role of existential emptiness in predicting marital dissatisfaction. *Journal of Family Counseling and Psychotherapy*, 12(4), 45-61.

Bahrami, F., & Alipour, M. (2019). The relationship between feelings of emptiness and hopelessness with suicidal